

Zvezek 12.

Letnik VI.

December 1902.

Čednost sv. vere.

(Namen sv. očeta — priporočen v molitev za mesec december.)

Jristo let so naši očetje bojevali krvave boje zoper Turke za sv. vero Kristusovo. In to sv. vero, ki so zanjo naši očetje prelivali kri, nam hočejo sedaj iztrgati iz src, ne več Turki, ampak naši lastni bratje. Oni, ki so zrastli med nami kot sinovi istega naroda, so se izneverili naukom, ki so jih v mladih letih slišali iz ust svoje matere. Začeli so boj zoper nas, svoje brate, ki smo ostali zvesti sv. veri. Ne bojujejo se z mečem, bojujejo se s peresom in strupenim jezikom. Kar je nam nad vse sveto, to smeše; kar je večno resnično, to tajé; kar je nam v časno in večno srečo, to proklinjajo in zametavajo. Ugrabit nam hočejo najdraži zaklad, ki smo ga podedovali po svojih očetih; zamoriti nam hočejo v srcih čednost sv. vere.

Kaj nam je storiti v tem boju? Kako naj varujemo najsvetejšo zapuščino naših očetov?

Če hočemo čuvati čednost sv. vere, najprej skrbno zapirajmo duri slabemu berilu; v našo hišo ne sme prihajati noben list ali časnik, ki je sovražen sv. cerkvi. List, ki smeši cerkev in njene služabnike, ki se norčuje iz molitve in sv. obredov: tak list je nevaren družini kakor kuga. Očetje in matere, pazite, kaj beró vaši otroci, napol dorasli sinovi in hčere; gospodarji in gospodinje glejte, da ne bo kdo med vašo družino utihotapil slabega časnika, ki je strup za verno, pošteno srce. Neizmerno zla je že zakrivilo med nami slabo berilo. Morda poznaš sam tega in onega, ki je bil prej priden mladenič, pošten mož; odkar bere slab časnik, opušča cerkev in

molitev. Nihče se ne izgovarjaj, češ, jaz sem dosti pameten, meni nič ne škoduje, naj berem karkoli. Dragi moj, če tako misliš, se zelo motiš. Slab časnik je strup, ki mori počasi, a slednjič gotovo zamori v srcu čednost sv. vere. Ker ta strup počasi deluje, človek ne čuti, kako mu škoduje. Bodimo torej na straži, da kdo ne zanese nevarnega strupa v našo družino; zapirajmo duri pred slabimi časniki!

Pa to še ni dosti, če hočemo braniti svoj najdražji zaklad. Vi morate po opravkih v to in ono družbo, snidete se s tovariši, ki imajo sami malo ali pa nič vere v svojem srcu. Človek pa je že tak: ko je sam zapravil svojo srečo, tedaj ne more nikogar poleg sebe videti srečnega. Kdor je sam izgubil vero, ta hoče, da bi bili tudi drugi brez vere; in prav kakor hlapec in pomagač satanov se norčuje iz sv. vere, sv. zakramentov, posebno iz spovedi. Smeši in blati papeža, škofe, mašnike; z neko posebno slastjo in zadovoljnostjo pripoveduje vse, kar bi moglo v poštenem kristijanu vero, če ne podreti, pa vsaj nekoliko omajati. In kaj še le, če je tak človek svoj čas tudi nekoliko v šolo hodil in morda bral kako knjigo ali časnik, kjer se cerkev in vera sramoti! Šteje se za omikanega ali, kakor sedaj pravijo, za „inteligentnega“, oholo in prezirljivo zre na preprostega, vernega kmetiča; njegov poklic je: širiti med ljudmi sovraštvo do cerkve in duhovnikov!

Takih drugov in tovarišev je dandanašnji povsod dosti: po vseh delavnicah in tvornicah, po prodajalnicah in gostilnah, — povsod se dobé taki ljudje, ki sami malo ali pa nič več ne verujejo, pa zato hočejo tudi drugim iztrgati iz srca sveto, edino zveličavno vero.

Kako naj branimo čednost sv. vere proti takim ljudem?

Najlagje se ognemo vsake nevarnosti, če ne gremo v družbo, v kateri nismo varni pred napadi na sv. vero. V vesti smo obvezani, da se ogiblujemo takih ljudi, kolikor nam je mogoče. Kdor brez potrebe zahaja med slabo družino, greši, ker se radovoljno mudi v nevarnosti, da izgubi najdražji zaklad, sv. vero. Pa mnogi izmed vas morate v tako družbo: morda bivate skupaj v eni hiši z ljudmi, ki so sovražni sv. cerkvi; mogoče, da morate z njimi skupaj delati. Kako naj si pomagata v tej nevarnosti? — Skrbite, da bote v sv. veri dobro poučeni. Kdor je neveden v božji rečeh, njega vsak lahko zbega in zmoti: zbudé se mu dvomi v duši in si ne vé pomagati, ker premalo zna krščanski nauk. Kolikokrat se norčujejo malopridneži iz nauka o papeževi nezmotljivosti, češ, kaj pa tisti papeži, ki so grešili, kakor drugi ljudje. — Kdor vé, kaj uči katekizem o papeži nezmotljivosti, ga tak prazen ugovor ne bo prav nič motil. Saj nihče ne trdi, da papež ne bi mogel grešiti. Katekizem pravi samo: če vam papež govori kot namestnik Kristusov, kot najvišji učitelj in vladar sv. cerkve, pa nam pravi, to je resnica in to zmota, to je dobro in to je slabo, to treba verovati in ono zavreči, to treba storiti in ono opustiti: tedaj je papež nezmotljiv; z drugimi besedami: papež se ne more motiti v verskih in nravnih naukih. — To je katoliški nauk o papeževi nezmotljivosti.

Kako in kje pa naj se poučimo o verskih stvareh? Kar smo slišali kot otroci v šoli, tega smo že marsikaj pozabili; marsikatero stvar pa takrat

tudi nismo dobro razumeli. Kaj torej sedaj storiti? — Sv. cerkev je za to poskrbela, da se vsak lahko pouči o vsem, kar mu treba vedeti. Vsako nedeljo in vsak praznik se razlaga po cerkvah sv. evangelij. Hodite pridno k pridigam in krščanskemu nauku; tu boste dobili orožje, s katerim boste mogli braniti sv. vero zoper napade zlobnosti in nevednosti. — Če utegnate, berite tudi dobre knjige! Družba sv. Mohorja nam je lani dala knjigo, v kateri najdete odgovor na mnoge prazne ugovore zoper resnice sv. vere.

Nikar vas ne bodi strah sovražnikov! Skoraj dva tisoč let se že bojujejo zoper sv. cerkev. Pa cerkev stoji na skali, in ta skala se ne bo omajala. Naj govoré karkoli zoper sv. vero: mi vemo, kar verujemo, to nas je učil on, ki je Resnica.

Če vam pravijo, nauki sv. vere se ne vjemajo s človeško pametjo; odgovorite jim: nauki sv. vere sicer presegajo človeško pamet, toda niso zoper človeško pamet.

Če vam pravijo, cerkev je sovražna znanosti in napredku; odgovorite jim: cerkev preganja zmoto in greh, pospešuje pa resnično vednost in umetnost.

Če vam pravijo, dandanšnji mnogo ljudi nič ne veruje; odgovorite jim: široka je pot, ki drži v pogubljenje in mnogo jih je, ki po nji hodijo.

Največkrat pa je najbolje, brezvernim ljudem ničesar ne odgovarjati. Saj sami niso prepričani o tem, o čemer besedijo. Dobro pomnite: nevera se ne rodi v glavi, ampak v srcu. Nihče še ni izgubil vere, ker se je morda s svojim razumom prepričal, da naša sv. vera ni resnična; izgubil je vero, kar se je njegovo srce vdalo grdim strastem, pa zato želi, da ne bi bilo resnično, kar uči sv. vera. Boga taji in pekel taji, ne zato, ker mu pamet pravi, da ni Boga in ni pekla; taji vse, zato, ker se boji Boga in pekla.

Čuvajmo torej zvesto najdražji zaklad, ki so ga nam oteli naši očetje s svojo krvjo. Ne dajmo si iztrgati iz srca prve in glavne čednosti, sv. vere. Kar je korenina pri drevesu, to je čednost sv. vere naši duši. Če vihar polomi veje in stare deblo: drevo zopet požene, če je le korenina zdrava. Vihar strasti uniči časih v duši ves cvet in sad svetih čednosti; a dokler strast ni izruvala iz srca korenine duhovnega življenja, sv. vere; toliko časa je še vedno upati, da si bo človek z božjo milostjo zopet opomogel. Kjer pa tudi vere ni več, tam je zavladalo razdejanje in gnusoba v duši. Da tak človek zopet duhovno oživi, je treba čudeža, kakršnega je Gospod takrat storil, ko je obudil Lazarja.

Čuvajmo čednost sv. vere! Prosimo pa tudi Gospoda, da nam ta sveti zaklad ne samo ohrani, ampak še pomnoži! Ko je Jezus govoril apostolom o težavah in nevarnostih, ki so jih čakale, tedaj so apostoli prosili Gospoda: „Pomnoži nam vero!“ Tako moramo tudi mi moliti. Povsod prežé na nas sovražniki, ki nam hočejo ugrabiti čednost sv. vere; zato kličimo zaupno: Gospod, pomnoži nam vero! — Prejemajmo pogosto sv. zakramente. Če smo že v posvečujoči milosti božji, nam sv. zakramenti milost množé; a čim večji je v nas posvečujoča milost, tem močnejše in krepkejše so čednosti.

Sv. Vicencij Pavljanski je zapisal „apostolsko vero“ na papir in spodej je podpisal svoje ime; to pisanje je nosil seboj, skrito na prsih. Kadarkoli se mu je zbudil kak dvom zoper sv. vero, je dejal roko na prsi, v znamenje, da ne privoli v izkušnjava, ampak hoče do zadnjega diha biti zvest sv. veri; roko je položil na srce in Boga je prosil, naj sprejme to znamenje kot pričevanje žive in trdne vere.

Če tudi ne storite tega, da bi kakor sv. Vincencij nosili na srcu listek z apostolsko vero; v tem pa le posnemajte svetnika: kadarkoli se vam zbudi v duši misel zoper resnico naše sv. vere, denite roko na srce in recite sami pri sebi: „verujem vse, kar nas uči sv. rimska katoliška cerkev. Gospod, pomnoži mojo vero!“

Pismo sv. očeta Leona XIII. o presveti Evharistiji, to je, o sv. Rešnjem Telesu.

Náša čast in sreča naša.

Nesrečno zmoto imenujejo sv. oče tisto misel, češ, pogostno sv. obhajilo je samo za pobožne ljudi. Potem pa pišejo:

„Ah, da bi večno življenje prav cenili in za večno življenje prav skrbeli posebno oni, ki imajo s svojo nadarjenostjo, s svojo pridnostjo in s svojo oblastjo tako veliko moč nad drugimi ljudmi in njih časnimi rečmi. Toda z žalostjo v srcu gledamo, kako se premnogi bahajo, češ, da so početniki novega, srečnega življenja, zato ker izpodbujajo in podžigajo ljudi, da hité in drvé za vsem, kar je za ta svet koristno in novo. In vendar, kamorkoli se ozrete, nikjer človeška družba, Bogu odtujena, ne uživa zaželenega miru, ampak se muči in premetava kakor bolnik v mrzlični vročini; péha se za srečo; a čim bolj hití za njo, tem bolj sreča beží. Vsak posebe in vsi skupaj so od Boga, zato pa tudi v nikomer drugem ne morejo živeti, niti kaj dobrega storiti, razen v Bogu po Jezusu Kristusu; od njega je izšlo in še prihaja vse, kar je dobrega in lepega. Vseh dobrot vir in začetek pa je sv. Evharistija. Sv. Evharistija hrani in redí življenje, ki po njem tako nemirno hrepenimo; sv. Evharistija daje človeku čast in vrednost, ki je dandanašnji v toliki hvali in ceni. Kaj je namreč višje in česa naj bolj želimo, kakor da bi bili kolikor mogoče, deležni božje nature? To najvišjo dobroto in čast pa dobivamo zlasti v sv. Evharistiji. Človeka, ki v milosti božji hrepeni po božjih rečeh, Kristus po sv. Evharistiji še bolj tesno s seboj združi in zedini. Ta razloček je namreč med zemeljsko in nebeško hrano, da zemeljsko hrano mi premenimo v sebe, nebeška hrana pa nas vase premeni. Kristus po besedah sv. Avgušтина takole govori kristijanu: „Jaz sem tvoja jed; a ne boš ti mene vase izpremenil, ampak ti se boš izpremenil vame!“

Sv. Rešnje Telo poživlja vero, razdira nevero.

V najsvetejšem zakramentu je najbolj jasno, kako je človek deležen božje nature; ob enem pa prav ta zakrament daje rast vsem nadnaravnim čednostim. Najprej sv. Evharistija množi v nas v e r o. V vsaki dobi je imela vera svoje nasprotnike. Dasi namreč vera človeškega duha povzdičuje, zato, ker mu dá spoznati najvišje reči; se vendar zdí, kakor da ga ponižuje, zato, ker mu nadnaravne skrivnosti sicer kaže, a mu jih ne razkrije, da bi jih videl, kakršne so same v sebi. Pa včasih so zametavali samo ta ali oni nauk svete vere; potem so šli dalje, in dandanašnji tajé že vse, kar je nadnaravnega. Da pa vera v dušah zopet oživi in se iznova užge, za to ni boljšega pomočka kakor je skrivnost sv. Rešnjega Telesa, ki se zato po pravici tudi imenuje „s k r i v n o s t s v. v e r e“; v tej skrivnosti so namreč obsežene vse druge kakor v velikem čudežu, polnem bogastva in različnosti: „S p o m i n s v o j i h č u d e ž e v j e n a r e d i l m i l o s t l j i v i i n u s m i l j e n i G o s p o d. D a l j e j e s t i n j i m, k i s e g a b o j é¹⁾... Ta zakrament razdira vse to, kar so si izmislili brezverni ljudje, in kaže nam jasno nadnaravni svet.

Sv. Evharistija — kruh devic.

Toda, da hira vera v božje reči, tega ni kriv samo napuh, o katerem smo že govorili (gl. str. 134.), ampak kriva je tudi izkvarjenost duha in srca. Zakaj navadno je tako, čim čistejšega življenja je kdo, tem bistrejšega duha je; da meseno uživanje otopí duha, to so uvidevali že poganski modrijani, pričuje pa nam to tudi božja Modrost v sv. pismu. Tem bolj pa mesene naslade otemné luč vere v božje reči, da, po pravični božji kazni, jo lahko celó ugasé. Dandanašnji pa gorí v ljudeh nenasitna poželjivost po nasladah, in kakor kužna bolezen se je razpaslo grdo poželenje v vseh, tudi že v mladostnih srcih. Najbolje zdravilo zoper to veliko zlo pa je v sv. Evharistiji. Sv. Rešnje Telo podžiga v nas ogenj svete ljubezni, s tem pa krotí plamen poželjivosti. Sv. Avguštin je rekel: „Čim večja je ljubezen, tem manjša je poželjivost.“ Razun tega prečisto Telo Jezusovo zatira poželjivost našega telesa, kakor je rekel sv. Ciril iz Aleksandrije: „Kristus, bivajoč v nas, brzda postavo mesa v naših udih.“ Da, poseben in najslajši sad svete Evharistije je devištvo, o katerem govori prerok, ko pravi: „Kaj je njegova (Kristusova) dobrota, in kaj njegova lepota, če ne žito izvoljenih, in vino, iz katerega poganjajo device.²⁾ V uživanju sv. Rešnjega Telesa poganja trdna in stanovitna obljuba sv. devištva, ki tudi sredi pomehkuženega sveta vedno in vedno cveté v katoliški cerkvi; kolikega pomena pa je to za sv. vero in za človeško družbo, to je sploh znano.

Sv. Rešnje Telo — naše upanje.

Ta zakrament tudi prečudno utrjuje u p a n j e v večne dobrote in zaupanje v božjo pomoč. Hrepenenje po nebesih, ki je vsajeno in vrojeno

¹⁾ Ps. 110, 4. 5.

²⁾ Cahar. 9, 17.

našemu srcu, raste v nas tem bolj, čim bolj nas svet vara, čim bolj nas preganjajo hudobni ljudje in čim bolj nas tarejo dušne in telesne nadloge. A najsvetejši zakrament je ob enem vzrok in zastava večne sreče in večne slave, in sicer ne le za dušo, ampak tudi za telo. Dušo obsipa z bogastvom nebeških dobrot in vliva vanjo najslajše veselje, ki daleč presega vse misli ljudi in vse njih upe, v težkih dneh ji daje poguma, moči v boju za čednost, hrani in brani jo za večno življenje in kot zadnja popotnica jo tudi pripelje v večno življenje. Telesu pa, trohljivemu in minljivemu človeškemu telesu, sveta hostija vsadi vstajenje; zakaj nesmrtno telo Kristusovo položi v naše telo zrno nesmrtnosti, ki bo o svojem času vzkalilo. Da obojna dobrota, dušna in telesna, odtod izvira, to je cerkev vedno učila po besedah Jezusovih: „Kdor jé moje telo in pije moje kri, ima večno življenje; in jaz ga bom obudil poslednji dan.“¹⁾

Sv. Rešnje Telo — opomin k pokori.

S tem pa je v zvezi druga stvar, ki je tudi velikega pomena. Sveta Evharistija, ki je postavljena od Kristusa v večni spomin njegovega trpljenja, vedno opominja kristijana, da se je treba zatajevati. Jezus je namreč dejal apostolom, svojim prvim mašnikom: „Tostorite v moj spomin,“²⁾ to se pravi, to storite v spomin na moje bolečine, bridkosti in grenkosti, v spomin na mojo smrt na križu. Zato pa je ta zakrament, ki je ob enem daritev, veden opomin k pokori, k vedno večjemu zatajevanju, a tudi ostra in težka obsodba nasladnega uživanja, ki je ljudje brez sramú tako hvalijo in poveljujejo. „Kolikorkrat bote jedli ta kruh, in kelihi pili, bote oznanovali smrt Gospodovo, dokler (Gospod v drugič) ne pride.“³⁾

Sv. Rešnje Telo — ognjišče ljubezni.

Če pazljivo preiskujemo, odkod dandanašnji toliko zla, bomo videli, da zlo izvira odtod, ker je v ljudeh omrznila ljubezen do Boga, a prav zato tudi ljubezen do bližnjega. Ljudje so pozabili, da smo otroci božji in bratje v Kristusu; vsak se meni le za to, kar je njegovega; kar je drugih, tega ga ni skrb, da, temu celó mnogokrat nasprotuje, to napada. Odtod toliko preprirov in bojev med stanovi; odtod oholost, brezsrčnost, sleparstvo med mogočnejši; med ubožnejšimi pa beda, zavist in upornost. Proti temu zlu ne pomagajo človeške postave, in tudi ne strah pred kaznijo, sploh nobene naredbe človeške modrosti ne. Treba se je truditi in prizadevati, da bodo razne stanove združile dolžnosti, ki jih imajo po božji volji drug do drugega; ko se bo to zgodilo, bodo zopet delali v duhu in ljubezni Jezusa Kristusa. Ljubezen je prinesel Kristus na svet in hotel je, da bi ljubezen razvnela vse; zakaj ljubezen že tukaj prinese duši in telesu nekaj tiste sreče, ki nas čaka

¹⁾ Jan. 6, 55.

²⁾ Luk. 22, 19.

³⁾ I. Kor. 11, 26.

v nebesih; ljubezen namreč kroti v človeku grešno samoljubje in pohlep po bogastvu, ki „je korenina vsega zla.“¹⁾ Prav je, če se povdarja pravica, ki naj v vseh ozirih vlada med stanovi; toda v prvi vrsti bo le z ljubeznijo, z nje močjo in mirljivostjo, mogoče doseči, da se bo ustanovila in ohranila v človeški družbi tista enakost, ki jo je priporočal apostol Pavel.²⁾

To je torej hotel Kristus, ko je postavil najsvetejši zakrament, da bi obudil ljubezen do Boga in po njej netil mejsebojno ljubezen med ljudmi. ... Kako bi morali po čudovitem zgledu Jezusa Kristusa, ki nam je dal vse, kar ima, tudi mi drug drugega ljubiti, drug drugemu pomagati, kako bi nas morale od dné do dné bolj družiti bratovske vezi! Saj nas že samo zunanja podoba tega zakramenta opominja k edinosti. ... Sv. Tomaž Akvinski piše za sv. Avguštinom: „Naš Gospod je zapustil svoje Telo in svojo Kri v podobah takih stvari, ki so iz množine združene v eno; kruh je iz mnogih zrn, in vino je iz mnogih jagod; zato kliče sv. Avgustin: O zakrament pobožnosti, o znamenje enote, o vez ljubezni!“ ... In zares je prelep in nad vse vesel dokaz krščanskega bratstva in krščanske enakosti, ko pristopajo k mizi Gospodovi ob enem plemiči in preprosti, bogati in ubogi, učeni in neučeni, in vsi so enako deležni nebeške gostije. Ni dvoma, da je bil sad pogostnega obhajila to, kar je v zgodovini prvotne cerkve s posebno hvalo zapisano, da je bila „množica vernih enega srca in enega duha“;³⁾ saj sv. pismo pravi o njih: „bili so pa stanovitni v nauku aposteljev, in združeni v lomljenju kruha in v molitvah.“⁴⁾

Kako se je začela in razširjala pobožnost do presv. Srca Jezusovega.

(Sestavil — a —.)

Zadnji boj.

Ppapež Benedikt XIII. l. 1729. ni ugodil prošnji onih častivcev presv. Srca, ki so želeli v proslavo presv. Srca posebno mašo in duhovne dnevnice. Storil pa je to l. 1765. papež Klemen XIII. Med prosivci, ki so se bili obrnili v Rim za to stvar, sta bila poljska kralja Stanislav I. in Avgust III., francoska kraljica Marija Karolina, in pa 148 škofov, nadškofov in redovnih generalov. Pobožnost do presv. Srca je od l. 1729. do 1765. povsod močno napredovala. Utihnili so bili nasprotniki, ki so prej vedno ugovarjali, češ, stvar je nova, razodetje do bl. Marjete ni gotovo; v mnogih krajih so že

¹⁾ 1. Tim. 6, 10.

²⁾ 2. Kor. 8 14.

³⁾ Dejanje ap. 4, 32.

⁴⁾ Dejanje ap. 2, 42.

praznovali poseben dan v čast presv. Srcu; bratovščin presv. Srca so šteli do 1090. Da bo češčenje v cerkvi popolno, je bilo treba samo še posebne maše in duhovnih dnevnic v čast presv. Srca. To je dovolil papež Klemen XIII. vsem škofom, ki se bodo oglasili, da želé za svojo škofijo posebno sv. mašo in dnevnice v čast božjemu Srcu. Med prvimi, ki so prosili v Rimu te milosti, je bil sv. Alfonz Ligvorski; že leta 1758. je bil napisal knjižico za devetdnevno v čast presv. Srcu; tedaj pa, ko so v Rimu dovolili še posebno mašo in dnevnice, je imel pred praznikom presv. Srca v svoji stolni cerkvi slovesno devetdnevno, pri kateri je vsak dan sam pridigoval.

Leta 1765. torej je presv. Srce praznovalo lepo zmago; a boj vendar še ni bil pri kraju. Sovražniki niso mirovali, in pogum jim je rasel, ko so dobili zase dva močna zaveznika, avstrijskega cesarja Jožefa II. (1780—1790) in njegovega brata Leopolda, nadvojvodo v Toskanski deželi (1765—1790.) Sešli so se v Pistoji na Laškem (l. 1786.), kjer so ponavljali stare krive nauke in zavrgli pobožnost do presv. Srca. Proti sklepom zloglasnega zbora je papež Pij VI. izdal dne 26. avgusta l. 1794. apostolsko pismo, v katerem je slovesno obsodil zmote sovražnikov Srca Jezusovega. Papež je govoril kot nezmotljiv učitelj vesoljne cerkve. Kdor je hotel ostati ud katoliške cerkve, ni mogel več zametavati pobožnosti do presv. Srca.

Po francoski revoluciji.

Pismo papeževo nosi osodepolno letnico 1794. To je bilo krvavo leto francoske revolucije. Peklo je besnelo; zdelo se je, kakor da hoče razdreti in uničiti vse, kar je katoliška cerkev v dolgi dobi 17 stoletij s tolikim trdom sezidala in ustvarila. V splošni zmešnjavi, ko se je vse zibalo in majalo in podiralo, je namestnik Kristusov visoko dvignil zastavo presv. Srca Jezusovega. Verno ljudstvo se je zbiralo krog te zastave, za njo je šlo skozi rdeče morje revolucije in se rešilo.

Tako je bilo ob koncu 18. stoletja. V 19. stoletju je slavilo presv. Srce nove sijajne zmage. Leta 1856. so se obrnili francoski škofje do sv. očeta Pija IX. in prosili, naj bi ukazal, da se po vsej katoliški cerkvi praznuje poseben dan v čast presv. Srcu. Papež je ustregel tej prošnji 26. avg. tistega leta, in storil je to tem rajši, ker so že tako po vseh škofijah praznovali god presv. Srca.

V zadoščenje za grehe, ki z njimi nevhvaležni ljudje žalijo presv. Srce v najsvetejšem zakramentu, so leta 1854. zasnovali pobožno družbo „zadostilnega ali spravnega sv. obhajila“. Papež je družbo potrdil s pismom dne 9. avgusta 1861.

Že leta 1824., pod papežem Leonom XII., so v Rimu začeli priprave, da bi Marjeto Alakok slovesno prišteli zveličanim. Stvar se je pozneje nekoliko zavlekla, a l. 1864 dne 19. avgusta je papež Pij IX. slovesno proglasil Marjeto Alakok za zveličano. Za vse prijatelje presv. Srca je bil to nov dan veselja. — Pobožni verniki, ki so mesec majnik posvetili Marij

prečisti Devici, so začeli mesec junij posvečevati Srcu Jezusovemu; in kakor so nosili škapulir Matere božje, so začeli nositi tudi poseben škapulir v čast presv. Srcu. Obojno pobožno vajo je potrdil papež Pij IX. l. 1873. in 1874.

Dnevi časti in slave.

Sedanji sv. oče, Leon XIII., je završil zmagoslavje presv. Srca. Praznik presv. Srca, ki se je že praznoval po vsej cerkvi, je l. 1889. povišal med godove prve vrste. Praznik sicer ni zapovedan, toda sv. cerkev ga praznuje pri sv. maši in v dnevnicah, kakor se praznujejo slovesni dnevi in godovi; verniki pa ta dan prejemajo sv. obhajilo, kakor v največje praznike med letom. S tem se je izpolnilo, kar je nekdaž Zveličar naročil zveličani Marjeti: hočem, da se prvi petek po osmini sv. Rešnjega telesa posveti v poseben praznik na čast mojemu Srcu s tem, da gredó ljudje ta dan k sv. obhajilu in mojemu Srcu dajó zadoščenje in ga prosijo odpuščenja in tako popravijo krivice, ki jih trpi, ko je sv. Rešnje Telo izpostavljeno na oltarjih.

Zadnji, najbolj svečani dogodek v zgodovini Srca Jezusovega pa nam je vsem še v spominu. Doživeli smo ga sami; v našem listu smo že o tem govorili.

Mnoge škofije, cele dežele in države so se že prej bile izročile posebnemu varstvu presv. Srca. V nedeljo, dne 11. junija leta 1899. pa se je po ukazu sv. očeta Leona XIII. vse človeštvo slovesno posvetilo božjemu Srcu Jezusovemu. „Tvoji smo in tvoji hočemo biti“, tako se je glasila naša prisega.

Ta svečani dan, 11. junija leta 1899., je božje Srce Jezusovo praznovalo slavno zmago nad vsemi svojimi sovražniki. — Na Dunaju so dobrih sto let prej preganjali in v ječe zapirali častivce presv. Srca. Ta dan, 11. junija leta 1899., pa je naš ljubljeni cesar s svojimi ministri prišel v stolno cerkev sv. Štefana in sebe in svoje narode slovesno izročil varstvu božjega Srca Jezusovega.

V vsej zgodovini o pobožnosti do presv. Srca je bil to najlepši dan. Veselili so se tega dne vsi prijatelji Srca Jezusovega; veselili so se zveličani v nebesih, ki so nekdaž na zemlji delali in se trudili za čast presv. Srca; veselila se je dneva slavne zmage zlasti prva učenka in najbolj goreča častivka presv. Srca, — zveličana Marjeta Alakok; ko je živela še na zemlji, pa je videla, kako se vse upira češčenju presv. Srca, je nekoč potožila: „Nočejo priti“; a precej je dostavila: „toda presveto Srce si jih boče uklonilo, ne s silo, ampak z ljubeznijo.“ Njena preroška beseda se je izpolnila 11. junija leta 1899.

Sv. Barbara, priprošnjica za zadnjo uro.

(4. decembra.)

V življenje sv. Barbare smo v „Vencu“ že popisali;¹⁾ umrla je sv. devica kot mučenica okolo leta 235. Ta pot bi vam jo radi priporočili kot posebno patrono za srečno zadnjo uro. Pokazalo se je večkrat očitno, da ne umró brez sv. popotnice oni, ki pobožno časté to svetnico. Kar se bere v življenju sv. Stanislava, ste gotovo že slišali. Sv. Stanislav se je takrat mudil na Dunaju. Bival je s svojim malopridnim bratom v hiši pri nekemu luterancu. Proti koncu l. 1566. je Stanislav za smrt zbolel. Srčno je želel prejeti sv. popotnico, pa luteranski gospodar ni hotel dovoliti, da bi prišel v hišo katoliški duhovnik s sv. Rešnjim Telesom; Stanislavov brat je pritegnil luterancu in tudi rekel, da ni treba ugoditi bolnikovi želji. Stanislav pa je tem bolj hrepenel po obhajilu, čim bolj sta se brat in gospodar upirala njegovi prošnji. V tej sili se je nedolžni mladenič obrnil do patrone umirajočih, do sv. Barbare, in jo prosil pomoči. Kmalu potem je imel prikazen. Prišla je sv. Barbara, in z njo sta prišla dva angela in prinesla Stanislavu sveto popotnico.

Pa to vam je že znano. Bral pa sem drugo zgodbo iz sedanjega časa, in to vam bom sedaj povedal. Na Nemškem, v kraju, kjer imajo velike rudnike, je živela poštena, pa uboga žena. Mož je delal pri rudarjih. Kakor drugi siromašni ljudje, je šla tudi ta žena popoldne večkrat tja, kjer so topili rudo; pobirala je med ožganimi ostanki koščke od premoga. Nekega dne je prišla do kupa, kjer je pepel pokrival še živo oglje. Žena ni opazila nevarnosti. Vnela se ji je obleka in v trenutku je bila vsa v plamenu. Ljudje so prihiteli, strgali z nje obleko; pa bilo je že prepozno; ubožica je bila vsa opečena. Nezvestno so prenesli v bolnišnico. Usmiljene sestre so ji stregle in se trudile, da bi revici polajšale hude bolečine. Poklicali so zdravnika, pa pomagati ni mogel; videl je, da žena ne bo več ozdravela.

Prišel je protestantski duhovnik, — žena je bila namreč protestantka — in je hotel bolnico pripraviti na smrt; pa ni mogel z njo govoriti, ker bolnica je spala. Zvečer je prišel zopet, pa bolnica je zopet spala. Po noči, ko je bilo vse mirno in tiho, izpregovori bolnica in vpraša usmiljeno sestro, ki je pri njej čula, ali ne bi mogla govoriti s katoliškim duhovnikom. „Lahko, če želite“, odgovori sestra; „bil pa je tukaj vaš duhovnik, a vi ste takrat ravno spali.“

„Ne, ne“, pravi po tistem žena, „protestantskega duhovnika nočem; vem, da je prišel; tudi sem ga slišala, ko je bil tukaj, pa sem se delala, kakor da spim. Govorila bi pa rada s katoliškim duhovnikom. Prosite ga, naj zjutraj precej pride.“

Ko je zjutraj usmiljena sestra prišla k bolnici, je le-ta precej vprašala: „Ali bo kmalu prišel katoliški duhovnik?“

Prišel je mašnik in prijazno povprašal bolno ženo, česa želi. Bolnica odgovori: „Imam vročo, srčno željo, katero mi samo Vi morete izpolniti. Zelo rada bi, predno bom umrla, prejela sv. popotnico, kakor jo imate vi katoličani. Ali bi mi mogli ustreči?“

¹⁾ Glej III. letnik str. 162.

„Gotovo bi to iz srca rad storil“, — reče osupel duhovnik, „toda, ali niste vi, dobra žena, — lutske vere?“

Bolnica je začela pripovedovati svoje življenje. Duhovnik je hitro spoznal, da je žena sicer zrastle v protestantskih zmotah, toda brez svoje krivde; bila je vedno poštena in pridna, o katoliški cerkvi pa je le malo vedela. Duhovnik ji je razložil najpotrebnejše stvari in jo pripravil na izpoved in sv. obhajilo. Žena je pazljivo poslušala. Še tisti dan se je izpovedala, drugo jutro pa je prejela prvo in zadnje sv. obhajilo.

Iz ljubezni do Jezusa, ki ga je sprejela v svoje srce, je mirno in vdano trpela strašne bolečine. Večkrat je na tihem govorila: „Sedaj rada umrjem, ker sem prejela sv. popotnico.“

Popoldne je duhovnik še enkrat prišel pogledat, kako je bolnici. Ko jo je videl vso srečno in veselo, jo je vprašal, če ni morda v svojem življenju kako posebno dobro delo storila, ali kako molitev opravljala, da ji je Bog dal tako veliko milost ob zadnji uri.

„Da, kratko molitvico sem se naučila kot otrok, in to sem molila skoraj vsak dan. Molitvica je zložena v čast sv. Barbari in pravi takole: ‚Sveta Barbara, nevesta Kristusova, tebi izročim svojo dušo in svoje telo. Varuj me vsake nesreče v življenju in ob smrti. Bodi pri meni zadnjo uro, da bom vredno prejela najsvetejši zakrament...‘

Velikrat, zelo velikrat sem želela prejeti najsvetejši zakrament, dasi nisem vedela, kaj je to prav za prav; mislila pa sem si, to mora biti sveto obhajilo, kakor je imajo katoličani. Da bi bila šla h katoliškemu duhovniku in mu povedala, česa želim, — tega si nisem upala. Sedaj me je Bog privedel v to bolnišnico, kjer strežejo usmiljene sestre, in našla sem Vas, katoliškega duhovnika.“

Duhovnik odgovori: „To milost Vam je izprosila pri Bogu — sveta B a r b a r a. Uslišala je Vašo molitev in spremila Vas bo tudi v sv. nebesa.“

Žena je še tisti večer mirno v Gospodu zaspala.

Prvi teden v adventu, in sicer v četrtek, 4. decembra, bomo praznovali god sv. Barbare. Izberimo jo ta dan za svojo patrono za zadnjo uro in prosimo jo pogosto, da ne bi umrli brez sv. zakramentov!

Kako najde presv. Srce svoje prijatelje.

Mrzal zimski večer je bil. V nekem mestu na Laškem se je vračal domov duhovnik od bolnika, ki ga je bil šel lepo spraviti z Bogom. Pot ga je vodila skozi drevored; mesec je sijal na nebu, in gole veje so risale temne krive sence po tleh. Duhovnik je mislil, da je sam na tem kraju, koder se v pomladnih in poletnih večerih sprehaja sto in sto ljudi. Kar začuje ne daleč od sebe človeški glas; zdelo se mu je, kakor da je nekdo globoko vzdihnil. Postal je in zrl tja, odkod je čul glas. V senci ob drevesu je videl moža na deblo naslonjenega. Prvi trenotek je mislil, da je neznan človek bržkovne vinjen, in hotel je iti naprej. Pa zakaj je tako vzdihnil?

Duhovnik stopi bliže, in vidi, da je mož vojaško oblečen; rahlo mu položi svojo roko na ramo in ga prijazno ogovori: „Prijatelj, kaj pa se Vam je pripetilo?“ — Vojak se obrne in začuden pogleda duhovnika, odgovori pa nič ne. Duhovnik vpraša še enkrat kakor prej.

„Častiti gospod, ste morda vojaški duhovnik?“ — te besede je tedaj vojak počasi, pa komaj izpregovoril.

„Ne, vojaški duhovnik nisem, rad pa pomagam vsakemu, ki je nesrečen. Povejte mi torej, kaj Vam je.“

„Nič mi ni, nič“, je odgovoril vojak in hotel iti naprej.

„Prijatelj“, mu reče prijazno duhovnik, „Vas mora nekaj težiti, slišal sem Vas, kako ste vzdihnili; Vas mora nekaj hudo boleti; ali ni tako?“

„Res je“, duhovni gospod.

„Ko bi Vam mogel kaj pomagati, storil bi to iz srca rad. Povejte, kaj Vam je?“

„Ah, gospod, jaz trpim kakor pogubljeni v pekl.“

„Ravno prav, da sem Vas našel. Morda bom Vam ustregal, če grem z Vami k zdravniku?“

„Duhovni oče, jaz nisem bolan; a nekaj dni že čutim v prsih neko čudno tesnobo, nikjer ne najdem miru, ne po noči ne po dnevu, in nikogar nimam, komur bi potožil svoje bolečine; in ko bi kdo rekel, povej mi, kaj ti je, pa ne bi se upal odkriti mu svoje srce.“

Duhovnik je spoznal, da vojak nima telesnih bolečin, da pa ga mora nekaj v duši hudo peči. Začel mu je prigovarjati, naj mu razodene, kar ga teži.

„Pa naj bo“, pravi slednjič vojak, „kje stanujete?“

„Hočete se izpovedati?“

„Da.“ —

„Pojdite torej z menoj v moje stanovanje.“ — Ob teh besedah prime vojaka rahlo za roko in ga prosi, da bi šel z njim. A vojak se je v trenutku zopet premislil in se branil iti z duhovnikom, češ, poznó je že, iti mora v vojašnico in tudi svoje vesti še ni izprašal.

Duhovnik pa ni hotel, da bi vojak čakal do drugega jutra. „Dragi moj, Vi se še obotavljate; a meni ne dá srce, da bi Vas kar tako pustil, brez tolažbe; veste kaj, opraviva izpoved kar tukajle.“

Vojak je duhovnika osupel pogledal.

„Da“, reče duhovnik, „nocoj bote mnogo bolje spali, če se precej sedaj izpoveste, in jutri, če bote hoteli, pa lahko zopet k meni pridete. Jaz se bom vsedel na ono deblo, in Vi bote poleg mene pokleknil; pomagal Vam bom, da bote laglje povedali grehe.“

Vojak se ni mogel več ustavljati. Pokleknil je poleg duhovnika in izpoved se je začela. Naredila stá hitro; ko je vojak zopet vstal, je bil ves vesel in zadovoljen.

„Častiti gospod“, reče na to duhovniku, nikoli ne bi bil mislil, da je tako lahko izpovedati se. Prisrčna hvala Vam bodi zato!“

„Zahvalite rajši dobrega Boga“, odgovori duhovnik. „On Vam je pomagal s svojo milostjo pri tej izpovedi.“

„Vedite, častiti gospod“, začel je zopet vojak, — „vedite, spominjam se povedal Vam bom, jaz mislim, moja dobra mati mi je izprosila to milost. Ko sem šel k regimentu, štiri leta so zdaj od tega, mi je rekla: Jurij, vsak dan bom molila zate en očenaš, zato, da boš ostal dober kristijan; ko bi kdaj zašel na napačno pot, naj ti Bog ne dá miru toliko časa, da se boš spokoril.“

„Gotovo je za Vas molila vaša dobra mati“, reče duhovnik. „A sedaj mi povejte, če ne bi mi mogli nekaj obljubiti?“

„Vse Vam obljubim, častiti gospod, karkoli hočete.“

„Obljubite mi, da bote molili vsak dan en očenaš za svoje tovariše, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti kot kristijani.“

„Da, to bom storil“, reče vojak in podá duhovniku roko; „če Bog dá, za nekaj dni Vam bom poslal nekatere izmed svojih kameradov.“
Duhovnik in vojak sta se poslovila.

Tri ali štiri dni po tem dogodku je prišel k duhovniku v sobo vojak in ga nekako osorno ogovoril: „Gospod župnik, rad bi vedel, zakaj me niste na cesti pozdravili.“

Duhovnik je osupel ob tem čudnem vprašanju; potem pa reče mirno: „Prijatelj, ne spominjam se, da bi se bila midva kedaj kje videla: ne verjamem, da bi se bila kedaj poznala.“

„Kaj pa, da sva se videla“, odgovori vojak še vedno razdražen. „Šli ste mimo stražnice, mojega kamerada ste pozdravili, mene pa, ki sem stal blizu njega, pa niste pozdravili.“

Duhovnik ni mogel razumeti čudnega vedenja in začel je misliti, morda vojak ni prav zdrave pameti, a ko je še enkrat z očmi premeril moža od vrha do tal, zopet ni mogel verjeti, da bi se mu mešalo. Prijazno, vendar pa odločno reče nato vojaku, da pozdravlja samo tiste, s katerimi se pozna, in pa tiste, ki njega prej pozdravljajo; zlasti vojakov noče naprej pozdravljati, ker ne mara, da bi se tovariši zaradi tega komu posmehovali. Onega vojaka, ki mu je vrnil pozdrav, pa pozna; tudi nekatere druge vojake iz tiste kompanije pozna, in je sploh prijatelj vojakom.

„Sicer pa“, nadaljuje duhovnik, „se mi zdi, da je to dobro spričevalo za vas, če želite, da bi vas jaz kot duhovnik pozdravljal. To kaže, da spoštujete duhovnike in našo sv. vero.“

„Ne, tega pa ne, gospod župnik“, odgovori vojak, „duhovnikov kratko in malo ne spoštujem: če le vidim duhovnika, vse po meni zavre.“

„Tako! — Tega ne bi bil o vas sodil!“ —

„Pa je res tako! Če moji kameradi zabavljajo na duhovnika, zabavljam jaz še huje kakor drugi... Pa o tem molčiva! Jezilo me je, ko sem videl, kako ste pozdravili mojega kamerada, mimo mene ste pa šli, kakor da me še videti ne bi hoteli. In prišel sem sem, da bi Vas vprašal, zakaj ste to storili.“

„Prav, dragi moj, ker ste tako odkritosrčni, se bova, kakor upam, dobro razumela. Ne poznam Vas sicer, toda prepričan sem, da duhovnikov niste vedno sovražili; zakaj, zdi se mi, da nimate slabega srca.“

„Kar pa to, prav govorite; ko sem bil še doma, so večkrat rekli: navihan je, kar ga je, toda srce ima vendarle dobro.“ —

„Uverjen sem, da ste ob svojem prvem sv. obhajilu ljubili duhovnike.“

Z glavo je prikimal da, in zdelo se je, da se je ob misli na prvo sv. obhajilo trda in robata natura začela mehčati. Gospod župnik pa je naprej govoril:

„Če hočete, pa Vam povem, zakaj ste takrat spoštovali duhovnike, in zakaj jih sedaj več ne spoštujete.“

„No, povejte mi to, gospod župnik!“

„Stvar je zelo preprosta, dragi moj, takrat ste še spoštovali našo sv. vero in tudi živeli po nje naukih, sedaj pa...“

„Ah sedaj“, povzame vojak besedo, „sedaj... ah, nikar mi o tem ne govorite!...“

„Sedaj prebirate že dolgo časa slabe knjige in slabe liste, zahajate v družbo med slabe tovariše, in če potem srečate na cesti duhovnika, se vam zdi, da čutite v duši neko očitanje, in to Vam ne ugaja. O, takrat ste bili srečni, ali ne? In sedaj? — bojim se, da sedaj niste srečni.“

Vojak pogleda duhovnika in vpraša: „Pa kako morete to vedeti, gospod župnik?“

„Za gotovo vem, da ste nesrečni.“ —

„Da, v resnici, nesrečen sem, zelo nesrečen, in ker se zameanimate, Vam bom tudi povedal, kako mi je: Že več dni mislim, da bi naredil konec življenju. Neki notranji glas me preganja in mi govori: ti se moraš sam končati. In dasi se prizadevam, da bi pregnal iz glave to misel, pa je kar ne morem; vest me peče in žalost me tare, nikjer ne najdem pokoja; še spati po noči ne morem. Ko ste oni dan šli mimo naše glavne stražnice, sem ravno mislil, kako bi se umoril, in vedno sem ponavljal sam pri sebi: tega mora konec biti!“

Ob teh besedah je potegnil vrvco iz žepa.

„Hotel sem si“, tako je pripovedoval naprej, „hotel sem si to jutro kamen obesiti krog vratu in skočiti v vodo...“

Dobrega duhovnika je obhajala groza, pa se je premagoval in ni dal na zunaj spoznati, kar je čutil v duši; prijazno in sočutno je prijel vojaka za roko in mu rekel:

„Da, dragi moj, Vaše nesreče mora biti konec, toda ne na tak način, kakor ste Vi hoteli. Je drugo zdravilo, ki Vam bode pomagalo, in Vi je poznate. Vi živite z Bogom v sovraštvu, treba pa se je z Njim zopet spraviti...“

„Kako pa?“ vpraša vojak.

„Začnite zopet živeti, kakor ste nekdaj živeli po naukih naše sv. vere. Pojdite k izpovedi...“

„Seveda bi bilo to treba, pa to mi je nemogoče!“

„Pa zakaj bi bilo to nemogoče?“

„Povedal Vam bom, zakaj, gospod župnik! Nikogar ne bom namreč našel, ki bi me hotel izpovedati. Pa tudi pretežko bi mi bilo, ko bi moral v cerkvi vpričo vseh pri izpovednici čakati, kedaj bom prišel na vrsto!“

„Kdo pa to od Vas zahteva? Ne veste še, kako se vse to zlahka opravi. Če hočete, se lahko precej sedaj-le tu pri meni izpoveste. Prej ko mislite, bo stvar narejena, in potem Vas ne bo več mučila misel, da bi si sami vzeli življenje.“

Nekaj časa se je vojak še pomišljal, potem pa je pokleknil in začel svojo izpoved. Ko je zopet vstal, je prijel duhovnika za roko in rekel: „Sedaj sem zopet srečen! Bog bodi zahvaljen!“

„Da, Bog bodi zahvaljen, in pa prečista Devica Marija, ki Vas je obvarovala najhujše nesreče. Sedaj ste zopet mirni. Te milosti si bržkone niste sami zaslužili s svojimi deli?“

„Gotovo ne, gospod župnik; hodil sem po slabih potih: morda je kak dober tovariš zame molil.“

„Tako je; nekdo je za Vas molil, da bi se izpreobrnili; in sedaj, ko ste sami zopet srečni in v milosti božji, mi morate obljubiti, da bote vsak dan molili en očenaš in eno češčenamarijo za tiste, ki niso v milosti božji.“

„Molil bom, ne samo en očenaš in eno češčenamarijo, ampak kolikor bom mogel. Kako zadovoljen je človek, ki živi z Bogom v miru! Kadar se mi posreči, da bom dobil nekatere izmed kameradov, jih bom pripeljal k Vam, če smem.“

„Le prihajajte s svojimi tovariši k meni, kadar Vam drago. Čim večkrat bote prišli, tem bolj vas bom vesel!“

Ni bilo dolgo, in goreč duhovnik se je seznanil še z drugimi vojaki one garnizije. Na neki praznik so se zbrali vsi v določeni kapeli, in duhovnik je bral zanje sv. mašo. Po sv. maši jim je govoril o presv. Srcu Jezusovem in jih učil, kako naj časté to presv. Srce; povedal jim je, kaj je družba apostolstva molitve, kako apostoli molitve molijo po željah in namenih presv. Srca in s tem najlepše časté božje Srce Jezusovo. Rekel jim je: „Vi, ki ste molili za svoje tovariše, ste bili apostoli molitve; zakaj vaša molitev je bila apostolsko delo; molili ste za to, česar najbolj želi presv. Srce, molili ste za zveščanje neumrljivih duš.“

In nato je dobri gospod ustanovil med svojimi vojaki družbo, katero je imenoval družbo „vojaških apostolov“. Sprejel jih je v molitveno apostolstvo zato, da bi tudi vprihodnje večkrat prejemali sv. zakramente in pa vsak dan molili očenaš in češčenamarijo za svoje tovariše.

Ta čas, ko je vnet duhovnik nabiral med vojaki apostole Srca Jezusovega, pa se je začela vojska l. 1866. Marsikateri mladenič, ki je do tedaj lahkomišelnó živel, se je streznil in začel misliti, kaj bi bilo, ko bi padel v boju; in šel je k izpovedi, predno je odrinil v vojsko. — Oni vrli vojaki, ki so se bili kot vojaški apostoli posvetili presv. Srcu, so se s solzami v očeh poslovili od dobrega duhovnika; obljubili so mu, da bodo tudi za naprej izpolnjevali krščanske dolžnosti in nadaljevali apostolsko delo med tovariši.

Par mesecev pozneje je dobil duhovnik pismo od enega izmed teh svojih prijateljev. Pisal je je po bitki pri Kustoci in poročal, da so bili vsi v boju, a Bog jih je varoval, da se ni nikomur nič želega zgodilo. — Duhovnik je vesel bral pismo, potem opravil sv. mašo v zahvalo presv. Srcu Jezusovemu.¹⁾

Junakova smrt.

Med najslavnejšimi junaki iz turških vojsk je Janez Hunjadi. Sultan Mohamed je mislil l. 1456. osvojiti trdnjavo Belgrad: vedel je dobro, če pade Belgrad, mu je odprta pot do Dunaja. Vso zimo se je pripravljaj za boj. Meseca junija pa je prišel pred Belgrad z vojsko; 150 tisoč mož je razvrstil pred trdnjavo in 300 kanonov je razpostavil krog mesta. Streljali so po dnevu in po noči. Mohamed se je bahal: moj oče je oblegal mesto pol leta, pa ga ni mogel premagati; jaz ga bom zmagal v pol mesecu, in po dveh mesecih bom večerjal v Budi. — Belgrad leži na hribu prav tam, kjer se stekata Sava in Donava. Da bi obleganim v mestu zaprl vsako pot za živež in orožje, je dal Mohamed z ladjami zastražiti Savo in Donavo.

Kristijanom, ki so bili zaprti v mestu, je že upadal pogum. Tedaj pa je Bog poslal na pomoč junaka Janez Hunjada in meniha sv. Janeza Kapistrana. Dne 14. julija so pognali kristijani po reki navzdol 200 čolnov med turško brodovje. Pet ur je trajal strašen boj; Donava je bila kar rdeča od krvi. Sv. Janez Kapistran je stal na bregu, visoko držal sv. razpelo, klical ime „Jezus“ in navduševal kristijane, naj vstrajajo. Nazadnje, po petih urah hudega boja so predrli vrsto turških ladij in se vrgli v mesto.

Kristijani so se oddehnili. Do tedaj so mislili, da Turka sploh ni mogoče premagati. Zmaga dne 14. julija jim je dala zopet poguma. Mohamed je besnel od togote. Zbral je svoje najboljše čete in 21. julija proti večeru je iznova z vso silo napadel mesto. Kristijani so se borili kakor levi. Boj je trajal skoraj brez prenehanja vso noč in ves drugi dan. Tu in tam so se kristijani umikali, pa vselej je prihitel o pravem času Hunjadi in zopet porinil sovražnika nazaj. Ob ugodnem trenutku planejo kristijani iz mesta;

¹⁾ Po »Sendbote d. göttl. Herzens Jesu«, 1882

Hunjadi njim na čelu. Po strašnem boju, v katerem je sultan sam bil ranjen, so pognali v beg Turke in ugrabili tabor z orožjem.

Nepopisno veselje je zavladalo po vsem krščanstvu, ko so zvedeli o zmagi pri Belgradu. Povsod so imeli zahvalne procesije in prepevali zahvalne pesmi. Vse se je veselilo, samo njemu, ki je največ storil za zmago, Hunjadu, ni bilo dano, da bi se bil veselil zmage. V Belgradu in okolici je razsajala kuga. Tudi Hunjadi je zbolel. Ko je čutil, da se mu bliža zadnja ura, je prosil sv. popotnice: ni pa pustil, da bi mu prinesli sv. Rešnje Telo na dom; ampak za smrt bolan se je dal prenesti v cerkev, tukaj je prejel sv. zakramente in v cerkvi, vpričo zbrane duhovščine je izdihnil junaško dušo 11. avgusta 1456.

„Junaki“ naših duš pa iz samega strahu, da ne bi jih prihod duhovnikov vznemiril, umirajo brez sv. zakramentov!

Naznanila in poročila.

Naznanilo ponočnim častivcem presv. Rešnjega Telesa v Ljubljani Ponoči med 4. in 5. decembrom bodo moški molili presv. Rešnje Telo v stolni cerkvi sv. Nikolaja. — Molila se bo 21. ura: za adventni čas. Prav prijazno zopet vabimo vse moške brez izjeme, da bi se v obilnem številu udeleževali nočnih ur. — Petnajsti sestanek moških častivcev presvetega Rešnjega Telesa v Ljubljani bo 14. decembra, v šenklavski zakristiji ob navadnem času po litanijah t. j. okolo pol pete ure. Želeti je, da se shoda vsi častivci gotovo udeležite; posebno pa vabimo one častivce, kateri so mogoče nočno češčenje opustili, ker se bodo pri shodu obravnavale važne stvari.

Zahvala za uslišano molitev.

Od Sv. križa pri Litiji. Podpisani se zahvaljujem presv. Srcu Jezusovemu za dobroto, katero — o tem sem prepričan — mi je ono naklonilo. Zelel sem že dalje časa narediti poskus z ameriškimi trtami; pa s svojim premoženjem tega nisem mogel storiti; zato sem vso zadevo izročil presv. Srcu Jezusovemu. Poslal sem prošnjo do ministrstva za poljedelstvo, in stvar je šla hitro naprej. Dne 6. oktobra sem dobil 400 kron. Ker sem obljubil, da bom objavil v Vencu, če bom uslišan, to danes storim. — 8. oktobra 1902. Janez Tomše, posestnik.

Neka oseba se zahvaljuje, da je bila sprejeta v samostan. — Terezija J. se zahvaljuje žalostni Materi božji, sv. Antonu P. in sv. Roku, da so ji ozdravele bolne noge. — Dve osebi od sv. Križa pri Litiji se zahvaljujeta presv. Srcu Jezusovemu in prečistemu Srcu Marijinemu in sv. Antonu P. za več prejetih milosti. — Neka družina se zahvaljuje Materi božji na Holmcu, da sta ozdraveli dve osebi. — Služkinja iz Zg. Tuhinja se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu in naši ljubi Gospé za ozdravljenje bolne noge. — M. J. iz Škofje Loke se zahvaljuje preč. Devici Mariji za pomoč v bolezni. — Marija Fojkar iz Šk. Loke se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, prečist. Srcu Marijinemu, sv. Jožefu in sv. Antonu za pomoč v več potrebah. — Marija Jamnik iz Šk. Loke se zahvaljuje sv. Jožefu za ozdravljenje nog. — R. J. iz Šk. Loke se zahvaljuje presvetemu Srcu Jezusovemu za dobljeno milost. — A. G. z Dolenjskega se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu in Jurški Materi božji, da so ji po 4 letih in 3 mesecih ponehale bolečine v glavi. — Uršula Dimnik iz S. se zahvaljuje prečisti Devici Mariji za ozdravljenje. — A. S. in M. K. se zahvaljujeta Kraljici sv. rožnega venca za pomoč v hudih dušnih stiskah. — Nekdo od sv. Helene pri Dolu se zahvaljuje Materi Božji in sv. Frančišku za ozdravljenje hude bolezni. — Neki stariši se zahvaljujejo D. M. Pomočnici, da je ozdravela bolna hčerka.

35461, VIII, E, C

VI Letnik.

12. zvezek.

Venec

cerkvenih bratovščin.

Izhaja 24. dan vsakega meseca.

Urejuje
dr. Francišek Ušeničnik.

Vsebina 12. zvezka.

	Stran
Čednost sv. vere. (Namen sv. očeta priporočen v molitev za mesec december)	177
Pismo sv. očeta Leona XIII. o presveti Evharistiji, to je, o sv. Rešnjem Telesu	180
Kako se je začela in razširjala pobožnost do presv. Srca Jezusovega	183
Sv. Barbara, priprošnjica za zadnjo uro	186
Kako najde presv. Srce svoje prijatelje	187
Junakova smrt	191
Naznanila in poročila	192
Zahvala za uslišano molitev	192

„Venec“ prejeman pri upravnistvu stane na leto 1 K 30 h, po pošti pošiljan 1 K 44 h. Denar za naročbo se pošilja: Upravnistvu „Venca“ v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2; dopisi, zahvale za uslišano molitev in darovi za pobožne namene pa uredniku pod naslovom: dr. Fr. Ušeničnik v Ljubljani, Semenišče.

V Ljubljani, 1902.

Izdaje „Katoliška Bukvarna“. — Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Naznanilo!

Ker je ta zvezek zadnji VI. letnika, naznanjamo, da „Venec cerkvenih bratovščin“ prihodnje leto ne bo več izhajal. Vse prijatelje, ki so kedaj za „Venec“ kaj napisali ali nam drugače pomagali pri izdajanju in razširjanju lista, prišrčno zahvaljujemo za njih pomoč.

Mesto „Venca“ bo s novim letom začel izhajati nov list s naslovom „Bogoljub“. Namen mu bo prav isti: utrjevati kraljestvo božje med Slovenci. Samo vnansa oblika mu bo druga. Ishajal bo dvakrat na mesec in sicer vsak 2 in 4. četrtek v mesecu. Tudi cena mu ostane ista: v upravnishču prejemam bo stal „Bogoljub“ 1 K 20 h, po pošti pošiljan 1 K 44 h na leto. Zato upamo, da se ga bodo oklenili vsi dosedanja naročniki „Venca“. Prvi dve številki boste prejeli vsi. Komur bi list ne ugaljal, naj ga blagovoljno pošlje nazaj; želimo pa, da ga vsi obdržite in mu še novih naročnikov pridobite. — Denar za naročbo naj se pošilja: Upravnishču „Bogoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeve ulice, št. 2. — Urednik novemu listu bo č. g. Janez Kalan, stolni vikar v Ljubljani, stolno župnišče.

Prva številka „Bogoljuba“ bo išla v četrtek, 8. januarija 1903.

Uredništvo „Venca“.

Dobrotni darovi.

Za bratovščino presv. Rešnjega Telesa:

Od sv. Duha pri Krškem 4 K. Župnije: Dovje 28 K, Trnje 940 K, Naklo 1690 K, Sostro 750 K, Leskovec 6375 K, Čatež ob Savi 4360 K, Kranj 200 K, Podzemelj 20 K, Nadanje Selo 6814 K, Koprišnik 822 K, Črni Vrh nad Polh. Gr. 70 K, Mošnje 36 K, Lučine 10 K. Sveti Gregor 117 K, Preska 7 K. Knežak 80 K, č. g. Jereb J., župnik v p., 2 K, po čč. gg. Uršulinkah 92 K, čč. gg. Loške Uršulinke 50 K, M. Potrato 2 K, Marija in Meta 3 K, delavke v tobačni tov. 1060 K, neimen. 220 K. L. Furlan 212 K

Za sveto Detinstvo:

Iz Št. Pavla pri Preboldu 850 K, iz Kamnika 36 K, šolarji iz Dražgoz 150 K.

Za misijon v Afriki:

Od sv. Duha pri Krškem 2 K, župnija Senošče 420 K, župnija sv. Katarine 8 K.

Za sv. Očeta:

Od sv. Duha pri Krškem 4 K, iz Kranjske Gore 140 K.

Za družbo sv. Bonifacija:

Iz Kamne Gorice 150 K. ¹⁾

Za bratovščino za duše v vica:

Neimenovana iz Škofje Loke 5 K, neimenovana iz Kranja 2 K.

Dar za C. in M. družbo smo isročili urednishču „Slovenca“ — Uredništvo.

V molitev so priporočeni

I. za ves mesec december namen sv. očeta: *čednost sv. vere*;

II. za posamezne dni:

1. <i>Sprava z Bogom v sv. adventnem času</i>	18. <i>Delavci brez dela.</i>
2. <i>Preganjani redovniki na Franconskem.</i>	19. <i>Da bi ponehalo branje slabih listov.</i>
3. <i>Misijonarji v Indiji in na Kitajskem</i>	20. <i>Neka družina in sin na visoki šoli</i>
4. <i>Pobožno prejemanje sv. potpnice.</i>	21. <i>Da bi bilo med gospodo več žive vere.</i>
5. <i>Škofovi savodi.</i>	22. <i>Slovenci v Ameriki.</i>
6. <i>Ljubljanska škofija.</i>	23. <i>Krščanski učitelji in učiteljice.</i>
7. <i>Blagoslov božji pri nekem imenitnem podjetju.</i>	24. <i>Duhovno veselje o praznikih.</i>
8. <i>Marijine družbe za mladeniče.</i>	25. <i>Mir med avstrijskimi narodi.</i>
9. <i>Neka na umu bolna oseba.</i>	26. <i>Duhovne vaje v našem bogoslovnem semenišču.</i>
10. <i>Posli v nevarnih službah.</i>	27. <i>Češčenje presv. Srca Jezusovega po družinah.</i>
11. <i>Da bi bila umetnost bolj krščanska.</i>	28. <i>Vsi, ki so v nevarnosti, da izgube nedolžnost.</i>
12. <i>Krščanska delavska društva.</i>	29. <i>Zaupanje v božjo pomoč v hudem boju s sovražniki svete cerkve.</i>
13. <i>Neka bolna mati.</i>	30. <i>Vsi živi in mrtvi udje molitvenega apostolstva.</i>
14. <i>Samostanske šole.</i>	31. <i>Hvala Bogu za vse dobrote.</i>
15. <i>Društvo sv. Vincencija za ubožce.</i>	
16. <i>Obrekovani duhovniki.</i>	
17. <i>Usmiljene sestre in bolniki.</i>	

Molimo.

Gospod Jezus Kristus! V edinosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presvetem Srcu in ga še zdaj hvališ brez konca v sakramentu presv. Rešnjega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Srca prebležene, brezmadežne Device Marije, Tebi darujem danes in vsak trenotek današnjega dne vse svoje namene in misli, vsa čutila in želje, vsa dela in besede.

Posebno pa Ti jih darujem za Tvojo sv. cerkev in nje poglavarja, kakor tudi za vse sadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostolstva v tem mesecu in današnji dan.

Sv. Frančiška Saleškega

FILOTEJA

ali

navod k bogoljubnemu življenju.

Po izvirniku poslovenil Anton Kržič.

V Ljubljani 1899.

503 strani, 16".

Stane v

„Katoliški bukvarni“

ali v

prodajalnici „H. Ničman“

v usnje vezana knjiga

1 K 80 v.

z zlato obrito 2 K 40 v.

Pa pošti 20 v. več.

Odpustki meseca decembra 1902.

Da dobimo odpustke, moramo: 1.) imeti namen, da se hočemo odpustkov udeležiti; 2.) biti moramo v milosti božji; in 3.) storiti dobra dela, ki jih cerkev ukazuje za odpustke. — Ukazuje pa navadno cerkev za *popolne* odpustke: izpoved in sv. obhajilo in molitev v namen sv. očeta. Če je treba v namen sv. očeta moliti v *določeni* cerkvi, je to vselej posebe povedano.

3. *Sreda. Sv. Frančišek Ksav.* Popoln odpustek udom *bratovščine sv. Rešnjega Telesa* v bratovski cerkvi, če te ne morejo brez velike težave obiskati, pa v farni cerkvi

4. *Četrtek, 1. v mesecu.* Popoln odpustek udom *bratovščine sv. Rešnjega Telesa* kakor 3. dan t. m.

5. *Petek, 1. v mesecu.* Popoln odpustek vsem vernikom, ki gredo k izpovedi in sv. obhajilu in nekoliko premišlujejo dobrotljivost presvetega Srca in molijo v namen sv. očeta. — Udje *bratovščine presv. Srca Jezusovega* dobé popoln odpustek proti navadnim pogojem danes ali pa prvo nedeljo.

7. *Nedelja 1. v mesecu.* Udom *rožnivenške bratovščine* trije popolni odpustki: 1. če obišejo bratovsko kapelo in tam molijo v namen sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če je v bratovski cerkvi izpostavljeno sveto R. Telo in tukaj nekaj časa molijo.

8. *Ponedeljek. Praznik brezmadežnega spočetja Marije Device Tretjerednikom* vesoljna odveza. Popoln odpustek: a) udom *bratovščine presv. R. Telesa* v bratovski ali farni cerkvi, kakor 3. dan t. m.; b) udom *bratovščine presv. Srca Jezusovega* v bratovski cerkvi; izpovednik more namestu molitve v bratovski cerkvi določiti drugo dobro delo; c) udom *bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca* v bratovski cerkvi; d) udom *bratovščine prečistega Srca Marijinega*; e) udom *rožnivenške bratovščine* v katerikoli cerkvi; f) udom *živega rožnega venca*; g) udom *škapulirske bratovščine karmelske Matere božje* v bratovski ali farni cerkvi; h) onim ki nosijo *višnjevi škapulir*; i) udom *molitvenega apostolstva*; k) udom *Marijine družbe*; l) udom *družbe krščanskih družin*; m) udom *bratovščine za duše v vica*.

13. *Sobota. Zvel. Janez Marioni, iz teatinskega reda.* Popoln odpustek onim, ki nosijo *višnjevi škapulir*.

25. *Četrtek. Božič.* Udom *tretjega reda* vesoljna odveza. Popoln odpustek: a) udom *bratovščine naše ljube Gospe presvetega Srca* v bratovski cerkvi; b) udom *rožnivenške bratovščine* v bratovski cerkvi; c) udom *živega rožnega venca*; d) udom *škapulirske bratovščine karmelske Matere božje* v bratovski ali farni cerkvi, in onim, ki nosijo *višnjevi škapulir*; e) udom *Marijine družbe*; f) udom *družbe krščanskih družin*; g) udom *družbe za duše v vica*.

27. *Sobota. Sv. Janez Evangelist.* Popoln odpustek: a) udom *bratovščine presv. R. Telesa* v bratovski ali farni cerkvi, kakor 3. dan t. m.; b) udom *bratovščine presv. Srca Jezusovega* v bratovski cerkvi; namestu molitve v bratovski cerkvi more izpovednik določiti drugo dobro delo; c) udom *bratovščine prečistega Srca Marijinega*.

28. *Zadnja nedelja v mesecu.* Popoln odpustek vsem, ki trikrat na teden skupaj molijo z drugimi sv. rožni venec.

